

**การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn”
สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านโคกสัก จังหวัดพัทลุง
Promotion of 21st Century Skills under the “Learn to Earn”
Concept for Elementary School Students at
Ban Khok Sak School in Phatthalung Province**

ชลลดา แสงมณี ศิริสาธิตกิจ¹, วราภรณ์ ทนงศักดิ์², สุภฎา คีรีรัตนิกม³,
ทวีเดช ไชยนาพงษ์⁴, ศิริชัย กุมารจันทร์⁵ และ ศันสนีย์ จันทธานุภาพ⁶
Chonlada Sangmanee Sirisatidkid¹, Waraphorn Tanongsak², Suphada Kiriratnikom³,
Thaweedet Chainapong⁴, Sirichai Kumanchan⁵ and Sansanee Chanarnupap⁶

Received: 13 December 2025; **Revised:** 23 January 2026; **Accepted:** 25 January 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านโคกสัก จังหวัดพัทลุง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 169 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกต ตลอดจนการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายพร้อมภาพประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนบ้านโคกสัก มีศักยภาพและความพร้อมในการนำร่องส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” ผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลาในบ่อผ้าใบ และการปลูกผักสลัดยกแคร่ โดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นตามความเหมาะสม ตลอดจนมีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการทำงานร่วมกับ

^{1 2} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ; Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

^{3 4} คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ; Faculty of Technology and Community Development, Thaksin University

⁵ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ; Faculty of Law, Thaksin University

⁶ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ; Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University
Corresponding Author E-mail: csansanee@tsu.ac.th

ผู้อื่น 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ได้แก่ การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและรู้จักปรับตัว ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การเพิ่มผลผลิต และความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สำหรับข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) การเน้นทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความรอบรู้และเท่าทันสื่อและเทคโนโลยี 2) การจัดกิจกรรมควรสำรวจความสนใจของนักเรียน โดยตั้งอยู่บนฐานศักยภาพของโรงเรียนและทุนชุมชน และ 3) การนำแนวคิดครูพ่อแม่ มาปรับประยุกต์ใช้และบูรณาการร่วมกัน ตลอดจนการดึงศักยภาพของปราชญ์ชาวบ้าน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: การส่งเสริมทักษะ; การเรียนรู้; เรียนรู้เพื่ออยู่รอด; ศตวรรษที่ 21

Abstract

This research aimed to promote 21st-century learning skills under the “Learn to Earn” concept among elementary school students at Ban Khok Sak School in Phatthalung Province. The study employed a qualitative approach with a focus on action research. The target group consisted of 169 students in Prathom Suksa 1–6 (Grades 1–6). Data were collected through interviews, focus group discussions, observations, and informal conversations. The data were analyzed using content analysis, and the results were presented in narrative form accompanied by photographs.

The findings revealed that Ban Khok Sak School demonstrates sufficient potential and readiness to serve as a pilot for promoting 21st-century learning skills under the “Learn to Earn” concept. This was achieved through hands-on learning activities, including cultivating Bhutan oyster mushrooms, growing kitchen garden vegetables, raising catfish in canvas ponds, and cultivating raised-bed salad vegetables. Responsibilities were appropriately assigned to students according to grade level, and mutual knowledge exchange was actively encouraged. As a result, students developed key 21st-century learning skills across three domains: 1) learning and innovation skills, such as creativity and innovation, critical thinking and problem-solving, and communication and collaboration; 2) information, media, and technology skills, including literacy and an understanding of information, media, and digital technologies; and 3) life and career skills, encompassing flexibility and adaptability, initiative, social and cross-cultural skills, productivity, leadership, and public responsibility. Recommendations include: 1) increasing the emphasis on

information, media, and technology skills to strengthen students' digital literacy and media awareness; 2) designing learning activities based on surveys of student interests and aligned with the school's potential and community capital; and 3) integrating the Parents as Teachers concept while leveraging the expertise of local sages and the broader community to enhance the effectiveness of learning management.

Keywords: Skill Promotion; Learning; Learning to Survive; 21st Century

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาของสังคมโลกอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกภูมิภาคของโลกสามารถรับรู้ติดต่อข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว เชื่อมต่อกันอย่างไร้พรมแดน ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างก้าวกระโดด ภายใต้การขับเคลื่อนปัจจัยพื้นฐานทางสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่สำคัญ โดยเฉพาะในส่วนของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่มีส่วนสำคัญในการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักสูตร พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับอาชีพในท้องถิ่นและสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน และนำไปสู่การพัฒนาและการสร้างทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับอนาคตแก่ผู้เรียน (อภิญญา บุญเกียรติ และพระมหาอุดร อดุตรโร (มากติ), 2567) ซึ่งแนวคิด “Learn to Earn” หรือ “เรียนรู้เพื่ออยู่รอด” เป็นแนวคิดหนึ่งที่ตอบโจทย์การจัดการศึกษาดังกล่าว เนื่องจากการเน้นการเรียนรู้เพื่อมีงานทำ พัฒนาทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะชีวิต (Soft Skills) เพราะเชื่อว่า ทุกคนมีคุณค่าและศักยภาพในตัวเองสามารถเผชิญโลกที่เปลี่ยนแปลง โดยใช้การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนอย่างมีความสุข ซึ่งแทบจะปฏิเสธไม่ได้ว่า การเดินทางแบบก้าวกระโดดของโลก กำลังผลักดันให้มีการออกไปเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ มากขึ้น ฉะนั้นการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างเดียวจึงไม่เพียงพออีกต่อไป การหยุดการเรียนรู้จึงเท่ากับหยุดการก้าวเดิน การเรียนรู้ที่หยุดนิ่งจะทำให้ถูกทิ้งไว้ด้านหลัง และไม่สามารถอยู่รอดต่อไปได้ เพราะสังคมการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง ทำให้ต้องตระหนักรู้ในการเลือก “Learn” ที่นำมาซึ่งการ “Earn” ในการปรับตัวให้เรียนรู้เพื่ออยู่รอดอย่างมีจริยธรรม คุณธรรมควบคู่กันในสังคมได้ต่อไป (มูลนิธิเอสซีจี, 2567 และไทยรัฐออนไลน์, 2567)

โดยเป้าหมายหลักของ “Learn to Earn” คือ การกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในยุคปัจจุบัน เพราะโลกทุกวันนี้เด็ก ๆ ต้องอาศัยทักษะความรู้ควบคู่กับทักษะชีวิต โดยต้องตระหนักถึงช่องทางการเรียนรู้ว่าไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียนเท่านั้น เพราะการเรียนรู้ในรูปแบบเดิมนั้น ไม่อาจตอบโจทย์อีกแล้ว เมื่อโลกเปลี่ยนไปรูปแบบการเรียนรู้ก็ต้องเปลี่ยนตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลก

ไร้พรมแดน ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่ายขึ้น เด็กต้องพร้อมเผชิญโจทย์ของโลกยุคใหม่ มุ่งไปที่การเรียนรู้เพื่อประกอบอาชีพ แสวงหา และสร้างโอกาสในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งโจทย์ใหญ่ที่คนรุ่นใหม่ต้องเผชิญท่ามกลางสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ ภัยธรรมชาติ และความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้แนวคิดความเท่าเทียมทางการศึกษา เด็กและเยาวชนต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความรู้ เพราะความรู้เป็นต้นทุนที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ดังนั้น เด็กและเยาวชนทุกคนจำเป็นต้องได้รับโอกาสทางการเรียนรู้อย่างถ้วนหน้า เพราะโลกในศตวรรษที่ 21 คือโจทย์ใหญ่ที่คนรุ่นใหม่ต้องพัฒนาตนเองและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” จึงตอบโจทย์ และตรงกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มุ่งเน้นสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาทักษะให้กับคนรุ่นใหม่ หรือคน Generation Z ด้วยทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (จักรกฤษณ์ สิริริน, 2566) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา และการสื่อสารและความร่วมมือ 2) ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) ได้แก่ ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skills) ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง และทักษะทางสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต มีภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ (ศักดิ์ดา งานหมั่น และคณะ, 2564) ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งควรค่าแก่การส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

โรงเรียนบ้านโคกสัก เป็นโรงเรียนขนาดกลางตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทเปิดสอนระดับชั้นอนุบาล และประถมศึกษา โดยตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง จากระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับจังหวัดพัทลุง (หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่, 2568) ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2568 พบว่า ตำบลโคกสักมีครัวเรือนยากจน จำนวน 468 ครัวเรือน ประชาชนยากจน จำนวน 2,040 คน โดยอำเภอบางแก้ว เป็นอำเภอที่มีทุนการดำรงชีพอย่างยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ในระดับอยู่ยาก (ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.98) แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนบ้านโคกสักมีบุคลากรที่มีศักยภาพและมีความพร้อมที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ โดยการนำร่องการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ในการที่จะนำองค์ความรู้และทักษะเหล่านี้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวมาคณะผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านโคกสัก จังหวัดพัทลุง อันจะนำไปสู่การตอบโจทย์แห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านโคกสั๊ก จังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่วิจัย ได้แก่ โรงเรียนบ้านโคกสั๊ก จังหวัดพัทลุง เนื่องจากมีบุคลากรที่มีศักยภาพและมีความพร้อมที่สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” ได้เป็นอย่างดี

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสั๊ก จังหวัดพัทลุง จำนวน 169 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ที่ประกอบด้วยนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้แนวคิด PAOR ของเคมมิส และแมกทากาด (Kemmis and McTaggart, 1990) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning : P) คณะผู้วิจัย ผู้อำนวยการ และคณะครูโรงเรียนบ้านโคกสั๊ก ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจกรรม “Learn to Earn” ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะความเป็นไปได้ของกิจกรรม โดยคำนึงถึงสมรรถนะของกิจกรรมกับศักยภาพของโรงเรียน ทั้งในประเด็นด้านพื้นที่ และศักยภาพบุคลากร ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการ คณะครู นักการภารโรง และนักเรียน ตลอดจนสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากโรงเรียนบ้านโคกสั๊กเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง เพื่อวางแผนขับเคลื่อนไปสู่การดำเนินกิจกรรมหลัก จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน 2) การปลูกผักสวนครัว 3) การเลี้ยงปลาในบ่อผ้าใบ และ 4) การปลูกผักสลัดยกแคร่ เพื่อให้เกิดผลจริงในทางปฏิบัติ

2. ขั้นปฏิบัติ (Action : A) การดำเนินกิจกรรม “Learn to Earn” เป็นการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะของนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นนักเรียนจึงเป็นผู้กระทำหลักในกิจกรรมดังกล่าว ในลักษณะของการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ภายใต้การดูแลและให้คำแนะนำของคณะครูและคณะผู้วิจัยที่ทำหน้าที่เปรียบเสมือน “พี่เลี้ยง” ตลอดการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกิจกรรม

3. ขั้นสังเกต (Observation : O) การสังเกตผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางปฏิบัติที่ดี ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมที่ดำเนินการในแต่ละกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การสะท้อนผลต่อไป

4. ขั้นสะท้อนผล (Reflection : R) คณะผู้วิจัย ผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียน สะท้อนคิดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ทราบถึงประเด็นสำคัญต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข หรือการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุด

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสังเกต (Observation) ทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) ตลอดจนการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปของการบรรยายพร้อมภาพประกอบเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยบทความวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “บางแก้วโมเดล: การยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนบนฐานประมงพื้นบ้าน” ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ประจำปีงบประมาณ 2568 และได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยทักษิณ ตามเอกสารการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP เลขที่ COA No.TSU 2025_285 REC No.0545 วันที่รับรอง 9 กันยายน 2568 วันหมดอายุการรับรอง 9 กันยายน 2569

สรุปผลการวิจัย

โรงเรียนบ้านโคกสัก ตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง เดิมชื่อ “โรงเรียนประชาบาลท่ามะเตือ 5” เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2488 แต่ต้องล้มเลิกไปเนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก และไม่มีครูมาทำการสอน ต่อมาได้ทำการสอนอีกครั้งเป็นครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2494 โดยมีคณะบุคคลเป็นกำลังสำคัญร่วมกับชาวบ้านโคกสัก ได้สร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้น และต่อมาในปี พ.ศ.2495 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนจากโรงเรียนประชาบาลท่ามะเตือ 5 มาเป็นโรงเรียนบ้านโคกสัก

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านโคกสัก เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 196 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 87 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 109 คน โดยเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล จำนวน 27 คน และระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 169 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2568) โดยมีพันธกิจ ได้แก่ 1) จัดการเรียนรู้เชื่อมโยงประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามเศรษฐกิจพอเพียง 2) มุ่งเน้นการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล 3) จัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมใช้เทคโนโลยี 4) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ และ 6) เสริมสมรรถนะ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับเป้าหมาย ได้แก่ 1) ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ อนุรักษ์ความเป็นไทย ดำเนินชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข 2) พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทุกระดับให้มีคุณภาพ เต็มศักยภาพด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ส่งเสริมพัฒนา

คุณภาพการศึกษา โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ยึดคุณธรรม นำความรู้ 4) พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้ ทักษะ สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้และเติมเต็มศักยภาพของนักเรียน 5) ส่งเสริมสุขภาพอนามัย การจัดบรรยากาศด้านสิ่งแวดล้อม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ 6) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน และ 7) พัฒนาระบบบริหาร การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ประสานบริการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทุกคน (โรงเรียนบ้านโคกสัก, 2568)

การส่งเสริมการเรียนรู้ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านโคกสัก เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการเกิดทักษะทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะชีวิต (Soft Skills) ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโครงการวิจัยกับโรงเรียน มีด้วยกันทั้งหมด 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน 2) การปลูกผักสวนครัว 3) การเลี้ยงปลาในบ่อผ้าใบ และ 4) การปลูกผักสลัดยกแคร่ โดยกิจกรรมทั้งหมดนอกจากสอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียนแล้ว ยังสอดคล้องกับพันธกิจข้อ 1, 3, 4 และ 6 และเป้าหมายทั้ง 7 ข้อ อีกด้วย สำหรับกิจกรรมหลักทั้ง 4 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. การเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน เริ่มดำเนินการโดยการปรับพื้นที่และสร้างโรงเรือนเพาะเห็ดขึ้นใหม่ พร้อมสั่งซื้อก้อนเชื้อเห็ด จำนวน 500 ก้อน และนำลงโรงเรือน มีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 50 คน เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ พร้อมทั้งมีคุณครูเป็นที่ปรึกษาและคอยให้คำแนะนำ ซึ่งเห็ดเจริญเติบโตและให้ผลผลิตดีมาก หลังจากเก็บผลผลิตครั้งแรก ก็มีการทยอยเก็บผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ประมาณ 7-8 วัน/ครั้ง ผลผลิตที่ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การนำไปประกอบอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน ซึ่งเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายของโรงเรียนและนักเรียน และ 2) การจำหน่าย โดยบรรจุถุง ๆ ละ 250 กรัม ราคาถุงละ 20 บาท จำหน่ายให้กับคุณครู ผู้ปกครอง และชาวบ้านในชุมชน สำหรับการจำหน่ายมี 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) การจำหน่ายแบบออฟไลน์ (Offline) เช่น การตั้งโต๊ะจำหน่ายหน้าโรงเรียน และการจำหน่ายแบบรับคำสั่งซื้อ (Order) ผ่านนักเรียน เป็นต้น และ 2) การจำหน่ายแบบออนไลน์ (Online) ผ่านเพจเฟซบุ๊กโรงเรียนบ้านโคกสัก

ภาพ 1-2 การเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน

สำหรับการเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน พบว่า นอกจากเป็นกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในโรงเรียนแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่ชาวบ้านในชุมชนให้ความสนใจ โดยมีชาวบ้านได้สอบถามข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้อีกด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากการเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐานให้ผลผลิตเร็วและเป็นที่ต้องการของตลาด

2. การปลูกผักสวนครัว มีการปลูกผักทั้งหมด 9 ชนิด ได้แก่ มะเขือ พริก ผักกาด ผักชี ผักแคด มะเขือเทศ กระเจี๊ยบเขียว ผักบุ้ง และผักคะน้า เริ่มดำเนินการตั้งแต่การปรับพื้นที่ การเพาะต้นกล้า การติดตั้งระบบน้ำ การเตรียมดิน และการลงต้นกล้า โดยมีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 28 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33 คน เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ พร้อมทั้งมีคุณครูเป็นที่ปรึกษาและคอยให้คำแนะนำ ซึ่งผักสวนครัวเจริญเติบโตและให้ผลผลิตดี มีการทยอยเก็บผลผลิตอย่างต่อเนื่อง สำหรับผลผลิตที่ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การนำไปประกอบอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายของโรงเรียนและนักเรียน และ 2) การจำหน่าย โดยจำหน่ายเป็นถุงหรือกำ ราคาถุงหรือกำละ 10-20 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของผัก ทั้งการจำหน่ายภายในโรงเรียนให้กับคุณครู และผู้ปกครอง ตลอดจนจำหน่ายให้กับชาวบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ในละแวกบริเวณใกล้เคียงโรงเรียน

ภาพ 3-4 การปลูกผักสวนครัว

3. การเลี้ยงปลาในบ่อผ้าใบ เนื่องจากโรงเรียนบ้านโคกสั๊ก ไม่มีบ่อดินที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงปลา จึงเกิดแนวความคิดการเลี้ยงปลาในบ่อผ้าใบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเลี้ยงปลาให้กับนักเรียนในโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ การติดตั้งบ่อผ้าใบ และการปล่อยพันธุ์ปลา จำนวน 300 ตัว ลงบ่อผ้าใบ มีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน เป็นผู้รับผิดชอบดูแล มีการจัดเวรนักเรียนวันละ 2 คน ในการดูแลและให้อาหารปลาวันละ 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงเช้า เวลา 09.00 น. และช่วงเย็นก่อนเลิกเรียน เวลา 15.00 น.

เมื่อปลาดุกเจริญเติบโตเต็มที่ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงประมาณ 3 เดือนกว่า จึงมีการจับปลาโดยคุณครูและนักเรียน ปลาดุกที่จับได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การนำไปประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียน สำหรับปลาที่นำไปประกอบอาหารกลางวันจะเป็นปลาดุกสด ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบเป็นอาหารประเภทแกง และ 2) การแปรรูป โดยโรงเรียนมีแนวคิดแปรรูปปลาดุกเพื่อการถนอมอาหารและสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ปลาดุกแดดเดียว เนื่องจากมีกรรมวิธีและขั้นตอนไม่ยุ่งยาก

และสลับซับซ้อน นักเรียนสามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงได้เป็นอย่างดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิด “Learn to Earn” ตลอดจนปลาดุกแดดเดียวยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและตลาดที่สามารถจำหน่ายได้ราคาดี ราคา กิโลกรัมละ 200 บาท มีทั้งการจำหน่ายแบบกิโลกรัมและแบ่งจำหน่ายแบบแพ็ก ซึ่งจะคิดราคาตามน้ำหนัก

ภาพ 5-6 การเลี้ยงปลาดุกในบ่อผ้าใบ

ภาพ 7-8 การแปรรูปปลาดุกแดดเดียวเพื่อจำหน่าย

4. การปลูกผักสลัดยกแคร่ มีการปลูกทั้งหมด 3 ชนิด ๆ ละ 50 ต้น ได้แก่ ผักเรดโอ๊ค ผักกรีนโอ๊ค และผักกรีนคอส การปลูกผักสลัดยกแคร่เริ่มดำเนินการตั้งแต่การปรับพื้นที่เพื่อยกแคร่แปลงผัก รวมถึงการเตรียมดินในแปลงผัก ต่อมา มีการนำต้นกล้าผักสลัดลงแปลงปลูก โดยมีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 28 คน เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ พร้อมทั้งมีคุณครูเป็นที่ปรึกษาและคอยให้คำแนะนำ ซึ่งผักสลัดยกแคร่เจริญเติบโตและให้ผลผลิตดี สำหรับผลผลิตที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การนำไปประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียน 2) การจำหน่ายผักสลัดสด ราคาถุงละ 20 บาท ทั้งจำหน่ายภายในโรงเรียนให้กับคุณครู และผู้ปกครอง ตลอดจนชาวบ้านในชุมชน และ 3) การแปรรูป โดยโรงเรียนมีแนวคิดในการแปรรูปหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักสลัดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ การทำสลัดโรล เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักสลัดอีกด้วย โดยเน้นจำหน่ายภายในโรงเรียน ราคาถ่วงละ 10 บาท

ภาพ 9-10 การเตรียมแคร่และดินสำหรับปลูกผักสลัด

ภาพ 11-12 ผลผลิตผักสลัดและการแปรรูป “สลัดโรล”

อย่างไรก็ตาม นอกจากกิจกรรมหลักทั้ง 4 กิจกรรมแล้ว โรงเรียนยังมีความพยายามที่จะมุ่งเน้นไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในด้านการแปรรูปผลผลิตอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า ตลอดจนการส่งเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการให้กับนักเรียนในรูปของการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” ได้แก่

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม จากการที่ผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ 1) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creatively and Innovation) สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนสำหรับทักษะนี้ ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์บนฐานทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด 2) การคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving) เนื่องจากในแต่ละกิจกรรมขณะดำเนินการมีปัญหาเกิดขึ้นแตกต่างกันออกไปในแต่ละกิจกรรม เช่น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาวัชพืชและศัตรูพืช เป็นต้น ส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและแก้ปัญหาบนข้อเท็จจริง เพื่อนำมาสู่การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น และ 3) การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication and Collaboration) นอกจากการสื่อสารและการทำงานร่วมกับเพื่อนและคุณครูแล้ว ผู้เรียนยังได้ฝึกการสื่อสารผ่านการจำหน่ายผลผลิต โดยเฉพาะการจำหน่ายผลผลิตหน้าโรงเรียนให้กับผู้ปกครองและชาวบ้านในชุมชน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการด้านทักษะการสื่อสาร

2. ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี จากการที่ผู้เรียนได้มีการนำผลผลิตที่ได้สู่การจำหน่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการจำหน่ายผลผลิตผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบง่าย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน เช่น เฟซบุ๊ก และ เพจเฟซบุ๊กโรงเรียนบ้านโคกสัก เป็นต้น

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นทักษะที่มีผลเชิงประจักษ์ชัดเจนมากที่สุด เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้ ไม่ว่าจะเป็นการเพาะเห็ด การปลูกผัก และการเลี้ยงปลา ตลอดจนการแปรรูป ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมผู้เรียนจะต้องทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นหลัก ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกิจกรรม จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะสำคัญ ได้แก่ 1) ความยืดหยุ่นและรู้จักปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบทต่าง ๆ ตามศักยภาพ 2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าขึ้นนำตนเอง และมั่นใจในตนเองมากขึ้นผ่านการสั่งสมประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากกิจกรรม 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เนื่องจากต้องทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีความหลากหลาย 4) การเพิ่มผลผลิต เป็นผลผลิตจากกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกัน โดยเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัย และ 5) ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยกิจกรรมที่ดำเนินการเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการสร้างจิตสำนึกร่วมตลอดจนการฝึกฝนการเป็นผู้นำ

อภิปรายผลการวิจัย

การนำร่องการจัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” ของโรงเรียนบ้านโคกสัก มีลักษณะของการเรียนแบบยืดหยุ่น (Flexible Learning) ที่ตอบโจทย์ศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างและหลากหลาย ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับเตชวัน ปัญญาวุฒิธรรม (2567) และ Thanyarat Khotwanta (2565) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ให้เกิดความยืดหยุ่นนั้น รัฐบาลมุ่งเน้นให้การเรียนนั้นนำไปสู่การประกอบอาชีพ โดยการเน้นสอนทักษะที่ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง อีกทั้งยังมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะเดิม (Reskill) และเพิ่มทักษะใหม่ (Upskill) ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างรายได้ หรือการเรียนรู้ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในการสร้างรายได้ อันเป็นการเรียนเพื่อให้อยู่รอดทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องสร้างให้เกิดความสมดุลและต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ จักรกฤษณ์ สิริริน (2566) ที่กล่าวว่า เด็กต้องพร้อมเผชิญโจทย์ของโลกยุคใหม่ มุ่งไปที่การเรียนรู้เพื่อประกอบอาชีพ แสวงหา และสร้างโอกาสในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งโจทย์ใหญ่ที่คนรุ่นใหม่ต้องเผชิญท่ามกลางสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ ภัยธรรมชาติ และความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้แนวคิดความเท่าเทียมทางการศึกษา เด็กและเยาวชนต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างถ้วนหน้า เพราะโลกในศตวรรษที่ 21 คือโจทย์ใหญ่ที่คนรุ่น

ใหม่ต้องพัฒนาตนเองและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” จึงตอบโจทย์ และตรงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่นเดียวกับ นคินทร์ วนกิจไพบูลย์ (ไทยโพสต์, 2567) ที่กล่าวว่า ในมุมมองของการศึกษา ส่วนของ Hard Skills คือ ทักษะที่จำเป็นต่อวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง แต่ Soft Skills คือ ทักษะที่จำเป็นต่อทุกวิชาชีพ ซึ่ง Learn to Earn สำคัญมาก เพราะ “Learn to Earn” เรียนรู้เพื่ออยู่รอด เน้นการเรียนรู้เพื่อมีงานทำ พัฒนาทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะชีวิต (Soft Skills) เพราะเชื่อว่าทุกคนมีคุณค่าและศักยภาพในตัวเองสามารถเผชิญโลกที่เปลี่ยนแปลง โดยใช้การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนอย่างมีความสุข (มูลนิธิเอสซีจี, 2567 และ ไทยรัฐออนไลน์, 2567) ดังนั้น “Learn to Earn” จึงเป็นประตูสู่โอกาสสำหรับเด็กทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่มาจากครอบครัวที่ขาดความพร้อม และเชื่อว่าการศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตควบคู่กับทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาที่เท่าเทียมและไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างแท้จริง ที่ให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้จุดแข็งของตนเองอย่างเหมาะสมและมีความสุข (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2567) เป็นการตอบโจทย์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ กิจกรรมภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” ดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะสำคัญ 3 ด้าน ซึ่งครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญและจำเป็นในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับพระครูวรธรรมาภิ และคณะ (2567) ที่กล่าวว่า ทักษะดังกล่าวมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นทั้งสาระ ความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติ และคุณลักษณะสำคัญที่ต้องปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ จัดว่าเป็นความรู้ซึ่งต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติควบคู่กันไป เช่นเดียวกับ ศักดิ์ดา งานหมั่น และคณะ (2564) และ สัญญา จันทรอด (2565) ที่กล่าวว่า ทักษะดังกล่าว เป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้จึงต้องจัดกิจกรรมที่สร้างทักษะ และองค์ความรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และสามารถปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” จะต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและต้องอยู่บนฐานทุนชุมชน จึงจะทำให้กิจกรรมดังกล่าวประสบความสำเร็จ อันจะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ การลดรายจ่าย และการสร้างรายได้ให้กับผู้เรียน ซึ่งท้ายที่สุดจะนำผู้เรียนไปสู่การอยู่รอด ซึ่งเป็นการตอบโจทย์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้โลกยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ซึ่งจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่ออยู่รอด หรือเรียนรู้เพื่อมีชีวิต

ภาพ 13 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

โรงเรียนบ้านโคกสัก เป็นโรงเรียนขนาดกลางตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท ที่มีทุนการดำรงชีพอย่างยั่งยืนเฉลี่ยอยู่ในระดับอยู่ยาก แต่ด้วยศักยภาพของโรงเรียนและบุคลากร จึงนำมาสู่การจัดการเรียนรู้โดยการนำร่องส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภายใต้แนวคิด “Learn to Earn” ผ่าน 4 กิจกรรมหลัก ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ ที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งตอบโจทย์การเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 การเน้นทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความรอบรู้และเท่าทันสื่อและเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่ง เนื่องจากกิจกรรมที่ดำเนินการมีการเน้นทักษะด้านนี้ค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะด้านอื่น ๆ

1.2 การจัดกิจกรรม “Learn to Earn” ควรมีการสำรวจความสนใจของนักเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมในแต่ละกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ โดยตั้งอยู่บนฐานศักยภาพของโรงเรียนและชุมชน

1.3 การจัดกิจกรรม “Learn to Earn” ควรนำแนวคิดครูพ่อแม่มาปรับประยุกต์ใช้ และบูรณาการร่วมกัน รวมถึงการดึงศักยภาพของปราชญ์ชาวบ้าน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

2. ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Return on Investment: SROI) ในกิจกรรม Learn to Earn

2.2 ควรมีการทำวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ สิริริน. (2566). *Learn to Earn แนวคิดใหม่ การศึกษาในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2568, จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_672156.
- เตชวัน ปัญญาภูมิธรรม. (2567). นโยบายส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ของรัฐบาลนางสาวแพทองธาร ชินวัตร. *วารสารวิชาการนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*, 3(4), 1-13.
- ไทยโพสต์. (2567). *ปลูกแนวคิด 'Learn to Earn' เรียนแบบตอบโจทย์สร้างรายได้ฉบับไว*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2568. จาก <https://www.thaipost.net/news-update/621847/>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2567). *LEARN to EARN ทางเลือกเพื่ออยู่รอด การปรับตัวให้ทันในวันที่โลกเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้เปลี่ยนไป*. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/2816843>
- พระครูชিরอรรถวาที (วิเชียร มหาวชิรปัญญา/คันหา), พระฮอนด้า วาตสโท และยิ่งสรรค์ หาพา. (2567). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. *Journal of Modern Learning Development*, 9(6), 467-481.
- มูลนิธิเอสซีจี. (2567). *LEARN to EARN ทางเลือกเพื่ออยู่รอด การปรับตัวให้ทันในวันที่โลกเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้เปลี่ยนไป*. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.scgfoundation.org/news/3-essential-skills-set/>
- โรงเรียนบ้านโคกสัก. (2568). *โรงเรียนบ้านโคกสัก*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2568, จาก https://schoolthai.in.th/index_view.php?School_ID=1093340242&page=info
- ศักดิ์ดา งานหมั่น, พระสิทธิชัย รินฤทธิ์ และพระพนมภรณ์. (2564). การพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 กับการบูรณาการนวัตกรรมการเรียน. *วารสาร มจร พุทธโสธรปริทรรศน์*, 1(2), 79-93.
- สัญญา จันทรอด. (2565). แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 4(1), 59-69.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2567). *สศศ.ชู โครงการ 'Learn to Earn' เรียนรู้เพื่ออยู่รอด*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2568, จาก <http://special.obec.go.th/seb/posts/3079094614670945>

- หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่. (2568). ระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับจังหวัดพัทลุง (*Practical Poverty Provincial Connext : PPPConnext*). สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <http://www.ppaos.com/ppaos/frontend/web/>
- อภิัญญา บุญยเกียรติ และพระมหาอุดร อุตตโร (มากดี). (2567). การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 7(4), 1031-1043.
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (1990). *The Action Research Planner*. Geelong: Deakin University Press.
- Thanyarat Khotwanta. (2565). ทำไมต้อง ‘Learn to Earn เรียนรู้เพื่ออยู่รอด’ คู่กับ สุวิมล จิวาลักษณ์ จาก มุลนิธิ SCG. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://thematter.co/social/learn-to-earn-by-scg/182825>